

Redacțiunea, Administrațiunea și
 Tipografia:
 BRAȘOVU, piața mare nr. 22
 „Pris și neșcenoc” nu se pri-
 mesc. Manuscrisurile nu se re-
 trimisă!

București nr. 22
 Nr. 22, p. 1 și nr. 22

Inserate mai rar în Vienna
 Adolff, Moser, Hassenstein & Völgel
 Otto Maca, Nr. 10, Schulg. Alois
 Harnd, M. Dukat, A. Oppel, J. Don-
 wald, in Buaputa: A. V. Gold-
 berg, An on Mess Eckstein Bernat:
 in Frankfurt: G. L. Domb; in Ham-
 burg: A. Steiner.

Prețul inserțiunilor; o serie
 garmondă pe o colónă 6 cr.
 și 80 cr. Imbru pentru o pu-
 blicare. Publice! mai dese
 după tacia și învalat
 Reclame pe pagina III a o
 serie 10 cr. v. a. sdu 80 ani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU LIII.

„Gazeta” este în două edi-
 ții: ABRONIEA PERITR ANTI-UR. (14):
 Pe ună an 12 fl., pe doi luni
 8 fl., pe trei luni 3 fl.
 Pentru România și străinătate:
 Pe ună an 40 franci, pe șese
 luni 20 franci, pe trei luni
 10 franci.
 Se prenumără la toate oficiile
 poștale din ținru și din afară
 și la dd. colectori.
 Abonamentul pentru Brasov:
 la administrațiune, piața mare
 Nr. 22, etagiul I.: pe ună an
 10 fl., pe șese luni 5 fl., pe trei
 luni 2 fl. 50 cr. Cu dinală in
 oasă: Pe ună an 12 fl., pe
 șese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 Ună esemplar 5 cr. v. a. sdu
 15 bani.
 Atât abonamentele cât și
 inserțiunile sunt a se plăti
 înainte.

Nr. 129.

Brașov, Sâmbătă 9 (21) Iunie

1890.

Brașov, 8 Iunie st. v.

Forțe bine a disu raportorul
 nostru special despre conferența
 politică a Sașilor, că pentru pu-
 blicul cel mare conchiământul ei
 în împrejurările de față a avutu
 efectul unei surprinderi, pentru
 că situațiunea politică nu s'a schim-
 bată într-o nimică.

Cu toate aceste alegătorii Sași
 s'au întrunit în „Sachsentag” și
 au modificat programul lor
 opozițional de până acuma.

In ce sens?

Vor vedea cetitorii noștri din
 însuși cuprinsul programului, pe
 care lă publicăm mai jos.

In zilele trecute, vorbind despre
 invitarea la conferența Sașilor
 ardeleni, și despre părerile foilor
 guvernamentale maghiare față cu
 scopul acestei conferențe, am
 dat espresione nedumeririi noastre,
 dîcîndu între altele:

„Dela 1867 încōce, din timp
 în timp, Sașii ardeleni au suflat
 puțin câte puțin în retragere, în
 ce privește politica lor națională
 opozițională, așa că temerea nu
 este neîndreptățită că din treptă
 în treptă — von Stufe zu Stufe —
 vor ajunge a nu mai figura de
 loc ca factor politic de sine
 stătător în această țară. Contra-
 rilor noștri comuni fără îndoială
 le-ar plăcea așa ceva, der noi, cu
 toate că ne bucurăm de curenții
 care se manifestă în simțul Sași-
 lor, spre a își uni forțele națio-
 nale în întru, ar trebui să regretăm
 în interesul causei comune,
 o astfel de aparițiune, care în
 cele din urmă ar servi numai par-
 ticlei guvernului spre folos și în-
 țărare.”

Eventualitatea, de care am
 vorbit noi numai în prevederea
 unui viitor mai depărtat, foile
 guvernamentale maghiare, acum
 după publicarea noului program

săsesc, o și consideră ca împli-
 nită. Cu optimismul ce-i caracte-
 rizează în asemenea cestiuni politice,
 ómenii guvernului unguresc vin
 și declară în organele lor urbi
 et orbi, că rezultatul conferenței
 din Sibiu nu involvă, decât o
 renunțare a Sașilor ardeleni de
 a mai face politică națională opo-
 zițională în statul ungar.

Dintre vocile foilor guverna-
 mentale privitoare la rezultatul
 conferenței săsesc sibiene vom
 înregistra adî unele forțe caracte-
 ristice. „Neues Pester Journal”
 dela 19 Iunie a. c. dîce:

„Din cuvintele, cu cari președintele
 adunării, Dr. Fr. Teutsch, a saluțat
 pe cei de față, rezultă, că Sașii
 voesc că această adunare să
 fi considerată înainte
 de toate ca o manifestațiune a
 unității nemului lor. Particularismul
 săsesc s'au documentat prin
 urmare atât în ținerea acestei
 conferențe, cât și în programa,
 care fî primită cu unanimitate
 ca directivă a viitoare atitudine
 politice a poporului săsesc, cu o
 netăgăduță hotărîre.”

Cu toate aceste putem să salutăm
 cea mai nouă manifestațiune
 politică a poporului săsesc și din
 punct de vedere al statului
 ungar, ca un eveniment
 încurcător. Din partea Sași-
 lor a fost un act de înțelepciune
 politică, că au părăsit în cele
 din urmă cărarea negațiunei
 sterile, și că au pășit pe
 tărîm singur posibil pentru
 or-ice politică legală și cu
 minte, adecă pe tărîm dreptului
 public ungar.

Cu pasul acesta și cu intențiunea
 fără de rezervă exprimată, care
 a aflată espresione și într-o
 admonițiune îndreptată
 către juneasa săsesc, ca să
 conlucre la problemele
 statului ungar, Sașii fără
 îndoială că și'au ușurat mai
 vîrtos lor înșiși posibilitatea
 unei activități publice pri-
 inciōse. Acestă însă nu ne
 împiedecă de a recunoște,
 că această întorsetură,
 prin care Sașii au încetat
 de a forma o

asa numită partidă a naționalităților
 în sens mai strict, este și pentru
 statul ungar un simptom de
 consolidare interioră. Căci
 deși cu programa din Sibiu,
 ce poartă data de ieri, n'a
 încetat să existe separatismul
 săsesc, el totuși nu mai este
 îndreptat în contra temelior
 statului ungar organizat pe
 base unitare, cu alte cuvinte:
 caracterul federalistic al
 politice de gîntă a Sașilor
 ardeleni este acum delaturat
 și această politică a luat
 acum caracterul unei
 politice de interese, care
 urmăresc scopuri culturale
 și economice.”

„Caracterul federalistic!”
 Aceste două cuvinte exprimă
 mult, foarte mult pentru
 aceia, cari cunosc împrejurările
 și istoria țării Ardealului
 din timpurile cele mai
 vechi până în ziua de astăzi.

Nu-i vorba aici de existența
 statului ungar, ci de existența
 națională a Românilor și a
 Sașilor din Ardeal și de egala
 lor îndreptățire politică
 națională.

De aceea le strigă și „Pester
 Lloyd” Sașilor, într-un
 articol scris în tonul
 obișnuit batjocuritor: „să
 nu vă faceți iluzii că în
 favoarea voastră vom
 schimba vre-o instituțiune
 și că din cauza voastră
 vom introduce în raporturile
 naționalităților și așa
 destul de delicate ale
 Transilvaniei un element
 de discompunere!”

Și fiindcă raporturile
 ardeleni sunt și așa „destul
 de delicate”, er cei dela
 putere nu voesc cu nici
 un preț să li-se dea
 Românilor privilegiu de a
 pretinde și ei să se schimbe
 ceea ce s'au instituțiune,
 pentru că să li-se facă
 dreptate, Sașii trebuie să
 înceteze de-a mai forma
 o partidă națională opozi-
 țională și trebuie să-și
 desbrace politica lor de
 „caracterul ei federalistic!”

Sapientii sat!

DIN AFARĂ.

Socialiștii, anarhiștii și nihilistii în Paris.

Sciri sosite din Paris spun, că
 în Lunia trecută s'a ținut acolo
 un meeting al socialiștilor, în
 care s'a protestat ca nicădată
 în contra arestării nihilistilor
 ruși întâmplat în Paris în
 săptămânile trecute. După
 cum spun diarele parisiene,
 adunarea a fost numai
 numărōsă, ci și extraordinar
 de turbulentă. Baudin, Guesde,
 Vaillant și ceilalți conducători
 ai Blanquistilor, Possibilistilor
 și Marxistilor au vorbit
 unul după altul. Vorbirea
 fulgerătoare a lui Vaillant
 în privirea despotismului
 rusesc a fost primită cu
 mari strigăte de aprobare
 de către socialii prezenți
 la adunare.

Cătră orele 12 din noapte,
 năvăli deodată în sala
 adunării un grup de
 anarhiști, cari se repeziră
 la tribuna voindu să o
 ocupe. Socialiștii, vădînd
 acesta, se împotrivară
 cu toată energia și în
 curînd o strașnică
 bătaie se începî între
 ei. Mobilile salei, în
 care se țîn adunarea,
 fură sfărimate, țevile,
 pe cari se conduce
 gazul, rupte și întrebun-
 țate ca bețe. În urma
 acesta, se înțelege, că
 o mare esplosiune de
 gaz s'ar fi întâmplat,
 decă proprietarul
 salei n'ar fi închis
 gazometrul. Se
 începî apoi o luptă
 serioasă în întunec
 Abia de cătră
 ziua cei din urmă
 luptători părăsiră
 câmpul de luptă,
 ducîndu fî-care
 partidă și pe rănii
 se cu sine. Mult
 timp, cât țîn lupta,
 intervenirea poliției
 fî zadarnică; astfel
 numărul răniților
 se urcă la 40—50,
 între cari unii au
 primit rani foarte
 grele. Printre raniți
 se află chiar și
 femei.

Pactul dintre Germania și Anglia.

Publicarea pactului
 germano-inglesu în
 foia oficială germană,
 prin care Anglia
 cedeză Germaniei
 Helgoland, er în
 schimb Anglia
 primesc protectoratul
 asupra Witului și
 asupra Țării Somali,
 precum și protectoratul
 asupra Sultanelui
 din Zanzibar, a
 produs în Germania
 o impresie foarte
 bună și mai
 alesu

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Despre rîsu și despre plînsu.

(Urmare)

De obicei ridem — decă nu
 suntem tocmai gîndiți — numai
 de lucrul ce le aflăm de rîsu;
 der nu tot-deuna și nu pentru
 toți ómenii este unu și același
 lucru de rîsu. „Efectul
 unei glume bune (Bon mot)
 atîrnă dela urechia celui
 ce ascultă și nu dela gura
 glumețului”, dîce Shakespeare,
 și acestă s'au fi dîsu și
 Demosten. Ba de multe ori
 i-se pare unuia foarte trist,
 ceea ce altul află lucru de rîsu;
 cugetătorului i-se pare
 mersul lunei ca o comedie,
 celui ce simte i-se pare
 ca o tragedie, dîce Horace
 Valpole. Ridetor ca Democritos
 și plîngetor ca Heraclitos
 se vor afla în ori-ce timp.

Der precum omul mai în
 etate se îndemna mai greu să
 ridă, decât un copil,
 tocmai așa se pare, că
 întregul genul uman
 cu cât îmbătrînesc mai
 mult, cu atât devine
 mai serios. Greul Aelion
 istorisește, că a cetit odată
 o anecdotă, de care a
 trebuit să ridă până
 n'a mai putut: un
 instructor merse odată
 cu elevul său la pream-

blare; pe drum găsî
 copilul o smochină și
 voi s'o mînce. Pedagogul
 nu l'a lăsat, țîn copilului
 o predică lungă și în
 cele din urmă mîncă el
 însuși smochina.

Cine ar mai ride adî
 mult asupra acestei
 anecdote? Totuși așa
 ne merge cu multe glume,
 ce le cetim în vechile
 colecțiuni de feluri
 acesta. Ne-am mai
 îmbătrînit, gustul nostru
 s'au rafinat și cel puțin
 s'au schimbat și multe
 din aceste glume ni-s'au
 povestit deja așa de
 des, încăt efectul lor
 s'au slăbit cu totul.

Câte-odată ne și
 rușinăm de a da espresione
 simțirei ridicului, ce a
 fost deșteptat în noi,
 ori ne ferim de a ride,
 ca să nu vătămăm. O
 asemenea rezervă
 parte înăscută, parte
 impusă prin educațiune,
 se esercită în diferite
 grade la toate simțirile
 și este, după pozițiune
 și talent, diferită. Omul
 rustic ride tare acolo,
 unde omul bine crescut
 suride numai, și lacrimi,
 ce picură lîm, ne
 descoperă adese-ori o
 durere multă mai
 adîncă, decât bocetele.

Idiotii își manifestă
 sentimentele lor mai
 de multe ori prin rîsu,
 er oei smintiți și plîngu
 mult, în parte pentru
 că se dau cu totul
 după simțul

lor. La ómeni cu spiritul
 sănătos se pōte conchi-
 de însă dela modul
 cum ridă și plîngu la
 măsura minții lor.

Se dîce de ordină,
 că cel ce vine pe lume
 se anunță mai întâi prin
 plîns. Acestă însă nu
 este cu totul esact, pentru
 că plînsul perfect, adecă
 vîrsarea de lacrimi,
 copiii trebuie așa
 dîcîndu să lî invețe
 mai înteu. Acest
 plîns de regulă se
 ivesc abia în luna a
 treia sau a patra.

Plînsul der este
 împreunat la copiii
 mici de ordină cu
 strigătul în limba
 inglesă cry (a striga)
 și este sinonim cu a
 plînge. Ba și cuvîntul
 weep se fî însemnat
 la început numai a
 striga. În multe alte
 limbi nu se află
 această însemnătate
 în dîcîndu, și totuși
 susține Darwin,
 că Englesii plîngu
 mai rar, decât
 ceilalți Europeni,
 cari plîngu mult
 mai ușor și mai
 mult. Amu
 trebuie prin urmare să
 admitem, că
 Englesii plîngu
 mai rar, der
 pentru aceea
 cu atât mai
 sgomotos.

În genere, cele
 mai multe limbi și
 pōte toate limbile
 au avutu espresione
 de două feluri, atât
 pentru plîns, cât și
 pentru rîsu, luându-
 le pe acestea
 unele dela sonurile
 ce sunt împreunate
 cu a-

ceste manifestațiuni
 ale sîmțului, er
 altele dela
 semnele vizibile.
 Astfel nemțescul
 „weinen” (a plînge)
 se derivă verosimil
 dela weh (latinesc
 vae), a striga, pe
 cînd cuvîntul
 slavice plakac
 ca și cel latinesc
 plangere (și
 românescul plînge)
 însemnă strict
 laută a bate, și
 dela datina de a
 se bate în pept
 la jălire morților
 și-a luat însem-
 nătatea de a
 jăli și a plînge.
 De altă parte
 plorare, flere,
 pleurer și pōte
 și dela nemțescul
 flennen, au
 avutu însemnătatea
 originală de a
 curge, adecă
 lacrimile (pluvia=
 plôia.)

Totuși așa
 cuvîntul german
 lachen (în limba
 gotică hlahan,
 englezesc langh,
 ca și latinescul
 cachinare și
 grecescul Καχάσειν)
 nu este decât
 imitarea tonului
 cha-cha
 cînd ride omul
 tare. Pentru
 rîsul ce-l
 vedem nu mai
 întrebuințăm
 adî cuvintele
 a suride (latinesc
 subridere, franțuzesc
 sourire), pe
 cînd Englesii
 au pentru
 această
 cuvîntul smile.
 În limbe
 slavice însemnă
 smiac numai a
 ride și pentru
 a suride este o
 formă
 secundară (în
 limba
 polonă usmie-
 chac.) Rușii
 mai au încă
 și cuvîntul
 chochotaty,
 ce însemnă a
 ride cu
 hohot, corîspun-
 țetor
 latinescul
 cachinare.

(După „N. fr. Presse.”)

cedarea Helgolandei Germaniei figurează așă ca „cea dintâiu cucerire pacnică a lui Wilhelm al II.“ Foile germane, fără deosebire de colóre, se pronunță cu mare însuflețire asupra acestei împăciuri atât de mult așteptată și sosită așa fără de veste; ele, deși nu se bucură de concesiunile ce le-a făcută Germania Angliei, recunosc totuși, că Germania pöte să fiă pré îndestulată cu rezultatele dobândite. Împăciuirea o află foile germane însemnată mai ales în acel punct de vedere, că prin ea între Anglia și Germania sunt asigurată bunele raporturi pe timp îndelungat. Pentru acest succes strălucit foile germane exprimă adencă mulțămite împératului Wilhelm și accentuază, că încă la începutul domniei sale și în timpurile cele mai pacnice s'a dovedit pe sine ca cuceritor pentru imperiul german.

„Nord. Allg. Ztg.“ numesce această împăciuire „*unä tractatü de pace*“, prin care politica colonială a Germaniei se lămuresce cât se pöte de bine și acum Germania pöte lucra cu succes pentru ajungerea țelurilor ei. Cedarea Helgolandei nu se pöte să nu fiă primită cu bucurie de întreg imperiul german.

Foile englese, cea mai mare parte, se exprimă cu îndestulare față de pactul germano-anglès și aprobă cedarea Helgolandei. „Morning Post“ vede în atitudinea Germaniei o nouă dovadă, că bărbații de stat ai Germaniei sunt în deplină cunoștință a hotarelor topografice și politice ale colonisării. „Daily Telegraph“, „Daily News“ și „Times“ aprobă pactul, numai „Daily Chronicle“ nu e îndestulată cu cedarea Helgolandei, care ăice, că e o umilire rușinătoare.

Dealtmintrelea locuitorilor Helgolandei li-se lasă în liberă voie a opta pentru cetățenia unuia din statele contractante.

Milan va rămâne în Belgrad.

O telegramă din Belgrad anunță, că ex-regele Milan este hotărît să rămână statornic în Belgrad. Cercurile guvernamentale, unde stăruirea exregelui Milan în Belgrad e privită cu multă antipatiă, vréu să se provöce la împrejurararea, că învoirea dintre Milan și regentă îl obligă pe ex-regele să locuască afară de patriă și numai din timp în timp pöte merge în Belgrad. Față de acestea Milan se provöcă la aceea, că el numai așa a consimțit cu acest pact, decât și regina Natalia va petrece în străinătate. După cum se asigură, Milan s'a hotărît a rămâne în Belgrad numai din pricină, că el n'are nici o încredere în actualul guvern față cu fiul său și cu dinastia.

Convorbirea lui Simici și impresia ce a făcut-o în Serbia.

Diarului „Wiener Allgemeine Ztg.“ i-se scrie din Belgrad: „Atitudinea reprezentantului Serbiei din Viena cu ocazia ultimei sale petreceri în Budapesta a produs mare turburare în Serbia. A făcut sânge rău mai ales faptul, că cu toate declarațiile ce le-a făcut Kalnoky în delegațiunii și cu tot ordinul ministrului unguresc de agricultură, Simici a fost așa de prevenitor față cu diariștii maghiari. Declarațiile lui Simici au vătmătat adencă și pe ex-regele Milan. În urma acesta *guverulă sêrbescü pretinde cu energiä ca Simici să se desaprobe vederile sale față cu politica comercială sêrbescă, de altă parte ex-regele Milan va pöte și el o eclatantă satisfacție pentru vătmămarea, ce i-s'a făcut. În urma acesta Simici se află în mare încuroătură, ér regentul Risticî face tot posibilul, ca să-i sgdue lui Simici poziția. Risticî a recomandat lui Simici ca să desmintă scirile răspândite asupra convorbirii sale ori în „Srbska Nezavisnost“ ori în semioficiosul „Odjek“.*

„Narodnie Dnevnik“ și comunică deja o scrisoare a lui Simici datată din Viena, în care se dice, că în „Budapester Correspondenz“ și în „Egyetértés“ s'au publicat din convorbirea lui lucruri,

carî seu nu le-a ăisut, seu decât le-a ăisut nu în forma în care i-s'au pus în gură. „Egyetértés“ însă susține, că toate cele ce le-a publicat colaboratorul seu sunt adevărate.

SCIRILE ȚILEI.

Colonizarea Ciangăilor. Foile unguresci anunță, că pregătirile pentru colonizarea Ciangăilor în Transilvania sunt aproape terminate. Vor fi colonizați pe bunurile statului: în Deva 105 și în Hunedóra 79 familii. Fia-care familie primesce 12 jugere pământ și 100 fl., care va avé să-i plătescă pe rate în 20 de ani și pământ pentru curte și casă. Lemnele și ferul îl primesc gratuit de la erariu. Ună oficiantă de pe bunul erarial va fi trimisă să înduplece pe Ciangăi a părăsi Bucovina.

Se vor întörce éra acolo de unde vină, dér rău, nu cum au venit.

Direcțiunea poștală și telegrafică în Clușiu. „Kolozsvar“ ne spune, că la 17 Iunie n. orașul Clușiu a trimis ministrului de comerț și comunicații Baross memorandumul, prin care se cere strămutarea direcțiunii poștale și telegrafice din Sibiu la Clușiu. În adresă adunarea generală orașenescă comunică hotărârile adunării, în urma cărora orașul se îndatöresce a construi edificiul conform planului ministerial și se obligă a reînțörce spesele de 5,000 fl. necesare pentru strămutarea direcțiunii poștale și telegrafice, decât ministrul va închiria edificiul pentru scopurile amintite pe 30 de ani și decât va strămuta direcțiunea poștei și telegrafului din Sibiu la Clușiu.

Fondul gimnasiului din Bradă păgubit prin foc. La 5 Iunie v. s'au aprins prin negrija unei fetițe de 10 ani casele de birtă ale fondului gimnasiului rom. din Bradă, aflătore în comuna Mihăleni. Focul a mistuit întreg edificiul. Dauna fondului e aproape la 2000 fl. v. a. Casele erau asigurate, dér pe o sumă minimală la „Transilvania“. Arendatorului i-a arsă cucuruz, grâu pe pod, și toate mobilele în case. Nimic nu avea asigurat.

Câte diare politice se trimit cu posta în Ungaria și Transilvania? „Nemzetgazdasági Szemle“ dá o statistică despre numărul diarelor, carî s'au trimis în anul trecut cu poșta. Din statistica acesta apare, că majoritatea diarelor o forméază cele ce se tipăresc în limba ungurescă. Așa dintre 95 de diare politice 48 sunt maghiare, 28 germane, 5 românesci și sêrbesci, 4 croate, 2 franceze, ér italiene și slovace câte unul.

Cutremur de pământ. Se scrie din Timișóra, că sciri sosite din comunele Saag, Ujpecs, precum și din părțile nordice ale comitatului Timiș și din părțile sudice ale comitatului Torontál, spun, că în Dumineca trecută s'a simțit pe acolo ună cutremur de pământ.

Comună pustiită prin foc. Din Salonta-mare (comit. Abauj) i-se scrie lui „Nemzet“, că la 16 Iunie n. în comuna Felső-Mislye pe la órele 3¼ d. a. a izbucnit un incendiu grozav, care ajutat de o mare furtună a mistuit în flacări ca la 190 case cu toate edificiile laterale. Focul s'a aprins dintr'o schinteă dela mașina unui tren, ce trece pe lângă comună. Biserica a ars până în temelile ei și clopotile din turn s'au topit. Comuna are acum înfășșarea Sodomei și Gomorei. Mulți dintre locuitori și-au pierdut copiii și pe alți membri ai casei, carî de spaimă au fugit în alte părți.

Programul poporului săsesc.

Cuprinsul programului, ce l'a primit congresul săsesc și care prescrie sfera de activitate a po-

porului săsesc pe diferitele terrene, este următorul:

Insuflețit de imboldul d'a susținé pe poporul săsesc ardelén pentru destinațiunea sa culturală și în împrejurarile schimbate ale timpului, ca pe un membru destoinic de dezvoltare și de prestațiune al statului ungar de a căru existență e strins legată sörtea sa, bărbații de încredere ai poporului săsesc, adunați în Sibiu la 17 Iunie 1890, schimbând în parte programul național săsesc stabilit în Mediaș la 5 Iunie 1872 și programul electoral dietal stabilit în Brașov la 8 și 9 Iunie de către comitetul central, au stabilit următoarele puncte comune de direcție exclusiv valabile pentru atitudinea lui în viața publică, până la schimbarea lor printr'ună concludă al congresului săsesc luat în înțelegere cu comitetul central.

1. Mai pre sus de ori-ce discuțiune și scutit cu totul de ea trebuie să stea principiul neclintit al indivisibilității monarhiei austro-ungare stăpânite de serenissima dinastia habsburgo-lotaringică, precum și indivisibilitatea țărilor coronei ungare; tot așa principiul reprezentării și apărării comune a acestei monarhii în afară, precum înăuntru principiul guvernării constituționale a tuturor părților ei.

Esistența asigurată a monarhiei și a părților ei nu permită nici o slăbire a pactului de drept public stabilit în anul 1867, între amândouă statele monarhiei. Töte nisuințele, care țințesc o astfel de slăbire ori care ar pute-o aduce, trebuiesc respinse și combătute.

2. Tot ce e necesar pentru a forma din statul ungar tot mai mult un stat de drept, trebuie să i-se concédă cu totă bunăvoință. Adevăratele condițiuni ale existenței sale, ale unei legislațiuni bune, ale unui guvern onest și tare, ale unei justiții drepte și ale unei administrațiuni bune nu i-se pot refusa nici odată.

Idea de stat în sine îndreptătită, precum și unitatea și existența necesară a statului, nu e cu toate acestea ertată a servi nici odată ca pretext pentru eventuale amestecuri, prin care se pot periclită ori vătéma tărémuri îndreptățite ale vieții poporului săsesc.

Nu e ertată nici a se sugruma prin centralizare și prin amestec peste măsură al puterii executivă participarea internă a cetățenilor statului la administrarea autonomă, care susține statul și promovează cultura, nici în comună, nici în municipiu, nici în biserică și nici în școlă.

În scopul unei conlucrări cât se pöte de mămsă la problemele statului e de nisuit ca tinerii sași să se consacre în număr cât se pöte mai mare serviciului statului în töte ramurile sale.

Amestecuri ilegale ale purtătorilor puterii executivă și ale organelor lor, deopotrivă jignitöre respectului statului și păcii cetățenilor — precum s'au ivit în interiorul fondului regiu — trebuiesc combătute cu töte mijlocele permise de lege, și e a se căuta vindecarea dreptelor gravamine în această privință. Ba e a se lucra în într'acolo, ca să fiă înlăturate urmările rătécirei vrednice de plâns, care a făcut ca legislațiunea să detragă drepturile urbariale ale națiunii săsesc, spre paguba ei, față cu domeniile Seliștei și Tâlmaciului, dela o judecare egală cu celelalte drepturi urbariale, ce se baséză pe același temelu de drept.

3. Statul ca atare n'are confesiune și de aceea nici probleme pozitive pe tărémul credinței religioase, dér are îndatorirea nu numai a respecta însăși viața internă religioasă a cetățenilor săi și tărémul de drept al asociațiunilor religioase recunoscute de el, ci a îngriji și de respectarea reciprocă a dreptului asociațiunilor religioase între sine.

Legile religioase ardelene, care ga-

rantéză deplina egalitate de drept și autonomia singuraticelor biserici, legi garantate din nou de legislațiunea din anul 1868, sunt a se considera ca legi fundamentale neatabile ale statului.

4. Limba statului ca atare își are îndreptățirea sa.

Dér dispozițiunile art. de lege 44 din a. 1868 asupra egalei îndreptățiri a naționalităților și legile făcute mai târziu, întru cât ele nu măresc preponderanța dată limbii statului prin art. de lege de mai sus — cuprind măsura cea mai mică de libertate și îndreptățire, ce li-se cuvintă naționalităților nemaghiare ale acestei țări.

5. Poporul săsesc va saluta cu recunoștință ori-ce activitate și ajutor al legislațiunii și guvernului, îndreptate spre bunăstarea tuturor cetățenilor patriei ungare, mai ales care vor promovea progresul economic și dezvoltarea spirituală și morală.

Tot odată însă poporul săsesc se simte, în interesul susținerii sale, pötruns de datorința, a lucra din propria sa putere pe calea presei, în reuniuni, în corporațiuni comunale, municipale, bisericesti și altele la îmbunătățirea sortii sale, a combate obiceiurile stricătioase progresului său, a promova bunăstarea sa prin ridicarea producțiunii și prin cruzare înțeleptă, și a înlocui întocmirile ce nu se mai pot susține pe tărémul vieții economice și culturale prin moduri mai corăspunțötre de întreprindere și prin forme de organizațiune mai potrivite.

Mai ales e de realizat:

în comunele rurale comasarea, ridicarea culturii vitelor, introducerea uneltelor economice mai bune și a mașinelor probate, cercetarea școlilor agronomice și a fermelor, întemeierea de asociațiuni rurale de câștig și economice, precum și o administrațiune regulată comună;

în orașe perfecționarea instrucțiunii specialiste a industriașilor, fără jignirea promovării factice a industriei mici; introducerea industriilor mari prin întemeierea de fabrici, formarea de asociațiuni productive seu dezvoltarea întreprinderilor singuratică, ca să devia întreprinderi mari, ușurarea comunicațiunii prin îmbunătățirea mijlocelor de comunicațiune și instituțiuni comerciale, precum și administrațiune comună, care să stea la înălțimea cetăților moderne; pentru orașe și provinciä formarea unui personal administrativ capabil, care să facă folositöre pentru noi și instituțiuni probate de ale țărilor mai progresate;

în biserică și în școlă susținerea, dezvoltarea și estinderea întregului învățământ popular, mediu și specialist, evitându-se îmbucătățirea nefolositöre a puterilor.

6. Deputaților dietali ai cercurilor electorale săsesc le stă liber, în înțelegere cu alegătorii lor, a rămâne înafară de partidele dietei ori a se alătura la una și aceeși partidă ori și la partide diferite, întru cât acestea stau pe baza pactului de drept public din anul 1867 (punct 1 al acestui program).

7. Deputații cercurilor electorale săsesc, alegătorii dietali, carî stau pe tărémul programului de față, și comitetele cercuale alese de ei, precum peste tot aceia, carî au chiamarea a dobândi țelurile desemnate mai sus ori carî rezultă din dezvoltarea acestui program, în viața privată ca și publică, cu deosebire în reuniuni, în reprezentanțele bisericesti, comunale și municipale, precum și în universitatea săsescă, vor considera ca o datorință a lor, a nisui să ajungă aceste țeluri și să le promoveze.

8. Pentru promovarea problemelor acestui program, congresul Sașilor alege un comitet central cu reședința în Sibiu.

Cursul pieței Brașov

din 20 Iunie st. n. 1890.

Table with exchange rates for various currencies and goods like Banconote românești, Argint românesc, etc.

Cursul la bursa de Viena

din 19 Iunie st. n. 1890.

Table with stock market data from Vienna, including Renta de aur, Renta de hârtie, etc.

In allen Traffen und Galanterie-Geschäften.

Advertisement for LE HOUBLON Cigarettes, featuring the brand name and manufacturer details.

General-Depot: OTTO KANITZ & CO., WIEN.

Cel puțin în douăzeci mii de depozituri se vinde și e recunoscut de cel mai bun remediu contra oricărui insectă

er s'a făcut mai eficient.

Sticlele veritabile sunt însemnate cu numele J. ZACHERL și costă de acum înainte: 15 cr., 30 cr., 50 cr. și 1 fl.

Acastă alasă specialitate nimicesce, cu o deosebită putere și grabă, toate insectele din locuințe, bucătării și hoteluri, din mobile și haine, precum și pe acele dela animalele de casă, din grajduri, de pe plante și din paturile de sticlă pentru flori și grădini.

Se află de vânzare în Brașov la Domni:

List of agents and their locations for Zacherlin products, including I. L. & A. Hessheimer, Emil Porr, etc.

In toate celelalte orașe ale Transilvaniei și la sate sunt depozite acolo unde sunt expuse placate de „Zacherlin“.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilă din 1 Iunie 1890.

Large railway schedule table with columns for routes (Budapesta-Predeal, Predeal-Budapesta, etc.), train types, and departure/arrival times.

Nota: Numerii încuadrate cu linii groase însemnă orele de noapte.